

SNG - Uprizoritev Krvave gore v Novi Gorici

Vojna je predvsem velik kabaret

Eden izmed tolikih spominov, obujanj, pomisli, zapisov, zgodovinskih besed, praznih fraz, opominov - nič posebnega, vse v tirnicah retorike pogledov na prvo svetovno vojno, bi lahko sklepal površni in že zdolgočaseni opazovalec ob tolikšni količini podatkov, proslav in uprizoritev, ki so se in se nanašajo na eno največjih morij vseh časov. Pa vendar vse drugačno! Uprizoritev Krvava gora (na didaskalično besedilo Gregorja Brazela) Slovenskega narodnega gledališča v Novi Gorici (premierra 14. 10. 2015) je v režiji Matjaža Pograjca predvsem miselno preigravanje tem, ki zadevajo individualno in kolektivno nemoč upreti se nečemu, kar je zunaj fizičnega, je nevidni in nepoznani marionetist, lutkar, ki se igra z usodo, zgodovino in človekom, saj ga spodbuja in usmerja v nerazsodna dejanja.

Tako úprizoritvena zamisel kot krajša pisna predloga se sicer oslanjata na zgodovinski spomin in povsem razpoznavni zemljepisni okvir, ki ga predstavljata soška fronta in Gorica, pa tudi nekatere osebe so iz realnega sveta, na primer Albin Mlakar (Kristijan Guček), najbrž najbolj znan slovenski častnik avstroogrške vojske, vojna poročevalka Alica Schalek (Helena Peršuh) in goriška grofica Lucy Christalnigg, žrtev krogle avstrijskega orožnika, - a ta realistični delež je le pripomoček pripove-

di, ki nas ponese v svet fikcije in fiktivnega, v nekaj, kar je od nas oddaljeno, kot da bi se hoteli očistiti vseh grdobj. Izprati vest, da je krvava gora, metafora smrti in kanibalizma, le metafora, ne pa strašljiva senca, ki meče svoje obrise preteklih in prihodnjih vojn v našo zavest. Pograjčeva predstava nadgrajuje zamejen časovni in tragični izsek ter širi svoje lovke v nepregleden prostor (samo)uničujočega dogajanja, ki spremlja človeštvo. Režiser se je za učinkovit prikaz poslužil sodobnih tehničnih pomagala, filma, ki je z beločno govorico prikazoval dogajanje na gori, saj so igralci večje uporabljali svoje minikamere in vanje ujeli detajle, ki so s povečavami učinkovito, osupljivo in prepričljivo na eni strani prikazovali boje in spopade vojakov, zakopanih v beli sneg, na drugi pa poudarjali to, o čemer smo že spregovorili: da je tudi vojna nekaj, kar uha-ja našemu čutnemu svetu, da vojne vodi in usmerja nevidna moč, na katero ni mogoče vplivati. In mi smo lutke v tej grozni noči, ki jo prečesavajo eksplozije, streli, smrt., čeprav bi si zahoteli tišino. Tišina je prava revolucija v današnjem hrupu šoping središč in vseobsegajoče gospodarsko-potrošniške miselnosti. Ta miniaturni, le snemalni kameri vidni svet na krvavi gori, je delo izvrstnih izdelovalk lutk in makete Barbare Stupica in Barbare Bulatovič.

Novogoriška uprizoritev pa ni le in

samo tehnični prikaz dovršenosti, je tudi pripoved, ki utemeljuje vse doslej zapisano še s primesmi človečnosti, čustva, ironije, satire in farsistočnosti. Dogaja se kot kabaretna predstava, v kateri nastopajo raznoliki akterji, od že omenjenih do prijateljev-stražarjev, ki se ob-strelita; povezanosti različnih narodnosti in narodov v skupno uniformo; Italijanov-fazanov, nosilcev izdajstva in dvoličnosti; vojakov, ki se sprašujejo, kje so in kaj počnejo; glavni kabaretist, spiritus agens, oficir Mlakar pa igra na gori na klavir in poje, dokler gore ne razstreliti in s tem je kabareta konec. Tako zasnovana inscenacija na več povednih in tehničnih ravneh je zahtevala od igral-ske skupine popolno kohezijo, saj so bili Kristijan Guček, Nejc Cijan Garlatti, Andrej Zalesjak, Žiga Udir, Helena Per-

šuh in Andrijana Boškoka Batič po vrsti igralci, scenografi, glasbeniki, lutkarji in filmarji. Ne moremo govoriti o posameznih vlogah, kajti šlo je za šolski primer kolektivne igre, moštva, ki zasleduje isti cilj. V ta "odrski kolektivizem", ki je s telesno govorico breztežnosti in popolne onemoglosti (koreograf Branko Potočan) posredoval še pretresljiv prikaz človekove nemoči v bitki s smrtjo, so se vključili še številni oblikovalci. Njihov delež velja podčrtati.

Marij Čuk

Page: 10

Reach: 11000

Country: SLOVENIA

Size: 500 cm2

2 / 2

Prizor iz predstave

BLAŽ ERZETIČ